

Gemeente Rotterdam

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Gemeente Utrecht

EINDHOVEN

Vakgroep Landelijke richtlijn bouwveiligheid

Nummer 2024-001

Juli 2024

Vakgroep samenstelling

voorzitter van de Vereniging
BWT Nederland; en
toezichthouders van
bevoegde gezagen

Maatwerkoplossing voor hijsen van damwanden

Aanleiding

Bij bouw- en sloopwerkzaamheden is het sinds jaar en dag gebruikelijk dat bouw materieel en -materialen niet kunnen geraken in gebieden buiten het bouwterrein. Als hier toch de kans toe bestaat, omdat bijvoorbeeld boven een weg moet worden gehesen of als lange delen kunnen vallen op een openbaar terrein, worden deze gebieden al dan niet tijdelijk afgesloten. Zowel het landelijk Besluit bouwwerken leefomgeving, als private richtlijnen van de funderingsbranche (NVAf) gaan uit van het vrijhouden van respectievelijk de bouwveiligheidszone (vergroot met de hijszone, hijsgebied en hijsroute) en het valbereik (zone B). Vanwege het kunnen vallen van kleine voorwerpen (tot 5 kg) wordt respectievelijk de bouwveiligheidszone (afhankelijk van de hoogte) en zone C en D aangehouden.

Juridisch kader

Het Besluit bouwwerken leefomgeving stelt in artikel 7.2 als functionele eis het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid in de directe omgeving van bouw- en sloopwerkzaamheden. Verder geldt volgens artikel 7.15 eerste lid dat bij het verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden maatregelen worden getroffen ter voorkoming van letsel aan personen in de directe omgeving van het bouw- en sloopterrein, letsel aan personen die het bouw- en sloopterrein onbevoegd betreden en gevaar voor de veiligheid van belendingen.

Specifiek bij het bouwen en slopen van een gebouw, dienen volgens het tweede lid van artikel 7.15 veiligheidsafstanden te worden vrij gehouden bepaald volgens paragraaf 6.2 van de Landelijke richtlijn Bouw- en sloopveiligheid, waarin wordt gesproken over een bouwveiligheidszone (al dan niet vergroot met de hijszone, hijsgebied en hijsroute). Het bevoegd mag na situationele afweging middels maatwerkvoorschriften afwijkende veiligheidsafstanden toestaan of opleggen.

Wat betreft het bouwen en slopen van infrastructurele werken (bouwwerken geen gebouw zijnde), is geen bouwveiligheidszone aangewezen, maar geldt alleen artikel 7.15 eerste lid. Echter het bevoegd gezag mag na situationele afweging middels maatwerkvoorschriften veiligheidsafstanden opleggen passend binnen de functionele eis.

Bij afwijken van de afstanden van bouwveiligheidszone

Zeker in een stedelijke omgeving is het vaak niet mogelijk de bouwveiligheidszone aan te houden, zonder onevenredige hinder voor de omgeving, omdat bijvoorbeeld wegen moeten worden afgesloten. Als een bouwer of sloper, om die reden de bouwveiligheidszone (valbereik) niet kan vrijhouden, zal hij aan het bevoegd gezag moeten aantonen dat de veiligheid en het beschermen van de gezondheid in de directe omgeving van bouw- en sloopwerkzaamheden op een zelfde niveau zijn gewaarborgd, dan als de bouwveiligheidszone wel was aangehouden.

Voor gebouwen is dat volgens artikel 6.2.10 van de Richtlijn bouw- en sloopveiligheid geborgd middels maatwerkoplossingen.

Voor elke bouw- en slooplocatie kunnen (locatie)specifieke-, plaatselijke-, en/of werkgerelateerde omstandigheden van toepassing zijn. In dat geval kan een verzoek tot het toepassen van een maatwerkoplossing (maatwerkvoorschrift) worden ingediend bij het bevoegd gezag (zoals bedoeld in artikel 7.5 Bbl, waar ook artikel 7.15 onder valt). Bij het toepassen van een maatwerkoplossing zal onderbouwd moeten worden dat er geen verhoogd risico voor de omgeving of voor derde-belanghebbende zal ontstaan ten opzichte van de in hoofdstuk 6.2 van deze richtlijn beschreven veiligheidsafstanden.

Indien gekozen wordt voor een maatwerkoplossing – mogelijk op basis van een risico analyse – wordt in eerste instantie beschouwd of makelaar-geleid werken mogelijk is. Vervolgens wordt gekeken naar de mogelijkheden van respectievelijk een uitvalbeveiliging, een beschermingsconstructie, een hulpconstructie of een tijdelijke opvangconstructie.

Handvat aan het bevoegd gezag van het mogen toepassen van een maatwerkoplossing

Om een handvat te bieden voor de beoordeling van die situaties waarbij de bouwveiligheidszone (valbereik) niet kan worden vrijgehouden, wordt hieronder, een 'maatwerkoplossing' voor hijsen van damwanden beschreven. Hierbij wordt ingezoomd op de situationele voorwaarden wanneer deze maatwerkoplossing mag worden toegepaste en vervolgens aan welke technisch voorwaarden moet worden voldaan. Als aan al deze voorwaarden is voldoen, wordt invulling gegeven aan de functionele eis, zowel wat betreft de hinder (situationele voorwaarden) als de veiligheid (technische voorwaarden).

De bouwer of sloper dient ten minste 3 weken van te voren aan het bevoegd gezag aan te geven dat voldaan wordt aan de situationele en aan de technische voorwaarden. De uiteindelijke beoordeling en akkoord om deze maatwerkoplossing te mogen toepassen, voor specifieke werkzaamheden ten behoeve van het bouwen of slopen van een bouwwerk, blijft aan het bevoegd gezag.

Omschrijving van deze maatwerkoplossing

Deze maatwerkoplossing gaat uit van een uitvalbeveiliging middels twee damwandstroppen met een stalen beschermkous aan één lier. Deze damwandstroppen worden middels twee vaste verbindingen in twee onafhankelijke gaten van 50 mm – met minimaal 60 mm tussenafstand - vast bevestigd aan de damwandplank. Hierbij fungeert een damwandstrop als uitvalbeveiliging voor de andere. Deze uitvalbeveiliging wordt in stand gehouden totdat een damwand volledig door bijvoorbeeld een trilblok is overgepakt. Zone ten behoeve van kleine voorwerpen tot 5kg (bouwveiligheidszone, respectievelijk zone C en D) dienen wel te aller tijde te worden vrijgehouden.

Damwandstrop met stalen beschermingskous

Situationele voorwaarden voor het mogen toepassen van deze maatwerkoplossing

Deze maatwerkoplossing mag alleen worden toegepast als eerst aangetoond wordt:

- dat geen andere funderingsmethode kan worden toegepast, met een veel kleiner valbereik;
- dat het gebied binnen het valbereik niet vrijgehouden kan worden, omdat dat onevenredig veel hinder geeft voor gebruikers van dat gebied, bijvoorbeeld snelwegen en spoorlijnen;
- dat de werkzaamheden niet in de avonden of nachten kunnen plaatsvinden, omdat dat onevenredig geluid, trilling- of andere hinder geeft; en
- dat een opvangconstructie technisch niet mogelijk is.

Technische voorwaarden voor het mogen toepassen van deze maatwerkoplossing

Als aangetoond is dat geen van bovengenoemde mogelijk is, mag deze maatwerkoplossing alleen worden toegepast, als wordt aangetoond:

- dat de kraanopstelling gekeurd en geregistreerd is;
- dat nieuwe damwandplanken worden toegepast, die gecertificeerd zijn;
- dat de kraan en hijsmiddelen voldoen aan de Europese machinerichtlijn;
- dat schriftelijke akkoorden (vaststellingsovereenkomst) van de gebruikers van de ruimte van het valbereik zijn overhandigd en waaruit blijkt dat deze derde belanghebbenden alle instemmen met de in

en outs van deze maatwerkoplossing en dat zij akkoord gaan met het gegeven dat de veiligheidsafstanden voor wat betreft de hijszone en/of valzone zich boven hun eigendom projecteert

- dat de dynamische belasting in het maatgevende scenario is berekend en dat is aangetoond dat de kraan op de specifieke locatie, de hijsmiddelen en gaten in de damwand. niet bezwijken als gevolg van deze dynamische belasting;
- dat indien dit niet mogelijk is middels een berekening, een beproeving wordt uitgevoerd;
- dat de stabiliteit van de ondergrond kraanopstelling wordt aangetoond, middels een Bouwterrein certificaat of een onderbouwing van de draagkracht (berekeningen, Proctorproef of sonderingen); en
- dat een veiligheidscoördinator directe omgeving wordt aangesteld, die ieder geval aanwezig is bij de hijsmomenten en bewaakt dat de maatwerkoplossing onverkort volgens de omschrijving wordt toegepast.